

SLOVENSKI NAROD

Ishaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič
Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101,
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Povratek Nj. Vel. kralja in kraljice Po triumfalni poti preko balkanskih držav, sta se Nj. Vel. kralj in kraljica danes vrnila v Beograd

Krf, 9. oktobra. Nj. Vel. kralj je zaključil svoje zgodovinsko potovanje na Krfu, kjer je posetil grobove padlih borcev za svobodo in ujedinitve vseh Jugoslovenov. Ceravno ta poset ni imel oficijelnega značaja, je bil jugoslovenskemu paru prirejen nadvse svečan sprejem. Poleg predstavnikov oblasti s podpredsednikom grške vlade na čelu, je pozdravila jugoslovensko kraljevo dvojico mnogotisočlana množica in ji priredila nepopisne ovacije. Nj. Vel. kralj in kraljica sta posetila vsa grobišča ter položila pred spomenikom padlim žrtvam krasne vence. Na »Dubrovniku« je bilo nato prirejeno svečano kosilo, nakar sta Nj. Vel. kralj in kraljica nastopila pot v domovino.

Svečan sprejem v Boki Kotorski

Tivat, 9. oktobra. p. Včeraj ob 6.45 je prišel v kotorsko luko jugoslovenski rušilec »Dubrovnik«, s katerim sta se vrnila Nj. Vel. kralj in kraljica s Krfu v naše vode. Sprejem Nj. Vel. kralja je bil v Boki Kotorski naravnost nepopisan. Nad luko je krožila cela jata vojnih letal v pozdrav našemu kraljevskemu paru. Točno ob 7. je prišel »Dubrovnik« pred Ercegnovi. S trdnjave so oddali v pozdrav kralju 21 častnih topovskih strelcev. Na pomolu so bile zbrane nepregledne množice ljudstva. Vse mesto je bilo okrašeno s cvetjem, zastavami in preprogami. V luki so bile raz-

vršene vse naše mornariške edinice in celavsta vrsta vojnih hidroplanov. Na vsakem brodu je stala na palubi razvrščena posadka. V vrstah vojnih ladij je bila tudi naša nova šolska ladja »Jadrana«. Zbrani so bili vsi admirali in generali, da sprejmejo Nj. Vel. kralja. Množica je živahno pozdravljala kraljevski par. Ko je »Dubrovnik« pristal prav ob pomolu, je pretresel zrak silen vzklik tisočev »Hurra«. Kralj in kraljica sta množici radostno odzdravljala. Kralj je bil v admiralski uniformi. Z obrazu se mu je bralo izredno razpoloženje. Na križarki »Dalmacije« je vojna godba zaigrala državno himno, s pomola pa so stopili na palubo komandant Boke Kotorske general Luković, admiral Polić in njegujni spremstvi. Admiral je izročil Nj. Vel. kralju krasen šopek cvetja, nakar sta se kralj in kraljica podala na kopno. Z »Dubrovnika« so oddali 21 častnih topovskih strelcev, mornariška godba pa je odsvirala državno himno. Kralj je pristopil k častnikom in obšel častno četo, ki jo je pozdravil: »Pomogli Bog, junaci!« Gromko so mu odgovorili »Bog ti pomogo!« Nato sta se kralj in kraljica s spremstvom z avtomobili odpeljala skozi Tivat. Po ulicah je bilo na tisoče ljudi, Sokolov in drugih organizacij. Navdušenih ovacij ni hotelo biti ne konca ne kraja. Nad Tivatom se je tedaj pojavilo 60 vojnih hidroplanov, ki so krožili nad mestom, dokler nista kralj in kraljica zapustila mesta in ob 8.25 krenila s svojim spremstvom v avtomobilih proti Cetinju.

Cetinje, 9. oktobra. AA. Ko je Nj. Vel.

kralj s kraljico zapustil Tivat, so kraljevski avtomobil na vsej poti do Budve spremljala naša letala. Iz Budve je avtomobil krenil v Petrovac in Bar. Čez nekaj časa je krenil v drugo smer, se vrnil v Budvo, nato pa zavil po novi cesti na Cetinje.

V Cetinju so se že od ranega jutra zbirale ogromne množice prebivalstva, ki so hotelo pozdraviti svojega kralja in kraljico. Ko se je kasneje razširila vest, da je Nj. Vel. kralj odšel v Bar in v Črnojevića Reko, so se ljudje začeli žalostno razhajati in se vračati na svoje domove. Nenadoma pa se je pojavil pred Cetinjem avtomobil Nj. Vel. kralja, nakar so se ulice vnovič napolnile in je občinstvo priredilo Nj. Vel. kralju in kraljici navdušene ovacije. Kralj in kraljica sta bila od teh spontaniziranih izrazov spoštovanja in zvestobe močno ganjena. Kralj in kraljica sta veselo odzdravljala. Raz hiš so se hipoma pojavile državne jugoslovenske zastave. Kralj je odredil, da je avto vozil skozi vse Cetinje do kotorske ceste, nato pa nazaj skozi goste gpalirje prebivalstva. Kraljev avto si je komaj krčl pot skozi množico, ki mu je nenehoma izražala svoje spoštovanje in svojo zahvalo za visoki obisk Kraljev avtomobil je naposled zapustil Cetinje in izginil v daljavi.

Prihod v Beograd

Beograd, 9. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj in kraljica sta danes ob 8.30 prispela z dvornim vlakom. Na postaji sta Nj. Vel. kralja in kraljico sprejela predsednik ministrskega sveta dr. Milan Srekić in notranji minister dr. Živojin Lazić.

Nauk zapeljivcem

Včeraj so bile občinske volitve v savski, primorski, dunavski in drinski banovini. S posebnim zanimanjem se je pričakoval potek volitev v savski banovini, kjer so upali hrvatski separatisti in punktaši, da bodo kakorkoli lahko demonstrirali ob tej priliki proti sedanjemu režimu narodne sloge in državnega edinstva.

Na izid občinskih volitev v savski banovini so gradili svoje račune tudi naši domači punktaši v dravski banovini, kakor so jih gradili tudi takrat, ko so se s svojimi punktacijami pridružili zagrebškimi punktacijami dr. Mačka in tovarišev, ki so zahtevali, naj bi zavrgli vse, kar smo s trdom zgradili v letih po prevratu, ter se vrnili v čase 1. 1918 pred 1. decembrom, ko je še vsakdo lahko kradel in ropal po to ali drugo pretezo.

V savski banovini so pristali dr. Mačka in tovariši volilno abstinenco, ker jim ni bilo šlo za delo in red v občini, kakor za to, da bi demonstrirali proti narodnemu in državnemu edinstvu, računajoč pri tem, da bodo lahko šteli za svoje tudi oni odstotek volilcev, ki načelno ne sodelujejo v javnem življenju in ki so z obstoječimi razmerami tako zadovoljni, da prepuščajo vse delo za korist splošnosti drugim.

S svojo volilno abstinenco pa so punktaši v savski banovini prav tako pogoreli kakor pri volitvah v Narodno skupščino 1. 1931. Hrvatski kmetje niso nasledili farizejev, ker jim je zdrav sluh veroval, da politika kujanja nikamor ne vodi, še manj pa brezuspešna borba proti načelom, za katere se je izrekla ogromna večina jugoslovenskega naroda.

Volilna udeležba v savski banovini je bila naravnost ogromna. Skoro povsod je znašala nad 60 odstotkov, ponekod pa je presegala celo 90 odstotkov. Narod je smatral za svojo dolžnost, da tudi ob tej priliki manifestira svojo pripadnost k načelom narodne sloge in državnega edinstva. Dr. Mačkovi pristasi so žalostno pogoreli.

Zelo razveseljevajoč je tudi izid občinskih volitev v Liki. Tu so, kakor znano, skušali izrabljati pred meseci tovariši italijanskih plačancev Pavelića in Perčeca bedo prebivalstva nerodovitne kraške zemlje, pri čemer jim je uspelo pridobiti nekaj ljudi, da so tihotapili orožje iz italijanskega Zadra na naše ozemlje. Odkritje te afeze je rodilo procese pred državnim sodiščem za zaščito države in pred rednimi sodišči. Toda Lika, ki je že v časih dobre gospodarske konjunktore živila siromašno življenje, je kakor pri volitvah v Narodno skupščino tudi sedaj pokazala, da noče imeti

ničesar skupnega z narodnimi in državnimi izdajalci. Ličani so se v naravnost ogromnem številu udeležili občinskih volitev ter so volili povsod pristase jugoslovenske nacionalne stranke. S tem so najbolje zavrnili tajne upe italijanskih plačancev punktaškega kova, ki so računali, da bodo z volilno abstinenco kovali svoj politični kapital. V Liki je znašala volilna udeležba skoro povsod 80 do 85 odstotkov, in poročila pravijo, da bi bil odziv še večji, če bi bili vsi ljudje doma in bi jim ne bilo treba hoditi po svetu kot krošnjarjem in ročnim delavcem s trebuhom za kruhom.

S tem, da so punktaši dr. Mačka v savski banovini pogoreli, so seveda doživeli hud poraz tudi punktaši v dravski banovini. Izpodmaknila so se jim tla. Kaj pa naj stori še peščica ljudi, ki se ne morejo na nikogar nasloniti? Če bi hrvatski mačkoveci res mogli na kak način dokazati, da njihova stremjenja hrvatski kmet odobrava, bi bilo še kolikor toliko umljivo, ako bi slovenski punktaši računali na njihovo pomoč, tako pa je vsa njihova politična taktična koncepcija doživela polom, še preden so sami šli v volitve.

Kljub vsemu moramo seveda priznati, da so hrvatski punktaši še vedno bolj pametni, kakor pa naši v dravski banovini, čeprav je za nas Slovence to nekoliko sramotno. Hrvatski punktaši so bili vsaj toliko pametni, da se volitve niso udeležili in da so proglasili volilno abstinenco, naši pa silijo z glavo skozi zid in hočejo biti pri občinskih volitvah prihodnje nedelje na vsak način tepeni.

Naj se jim izpolni njihova volja! Naj dobi vsakdo plačilo, kakor ga zasluži, vendar pa kot Slovenci, ki smo od nekdaj proglasili narodno slogo, želimo, da bi bilo tepenih čim manj. Naj nosijo posledice punktaški voditelji, ni pa treba, da bi jih tudi oni, ki bolj počasi mislijo in ki so bili samo zapeljani. Upamo, da se bodo do nedelje, ko se bodo vršile občinske volitve v dravski banovini, tem našim ljubim rojakom možgani razjasnili in da bodo pustili svoje nekdanje voditelje na cedilu, kakor so Hrvati svoje, ker je nesramno biti boj brez upa zmage.

svojo gospodarsko, nacionalno in socialno politiko, ki je v skladu z intencijami državne politike. Predsednik Udruženja narodnih železničarjev in brodarjev gospod Rotar iz Ljubljane je pozval vse železničarje, naj oddajo svoje glasove JNS. Za hišne posetnike je govoril lesni industrijec dr. (Ernest) Pekar, ki je poudarjal, da bodo tudi hišni posetniki sodelovali v občinskem zastopu, ki bodo budno pazili, da se bo regulacijski načrt mesta izvajal tako, da pri tem ne bo trpela ne občina ne občani.

K besedi se je oglasil g. dr. Ivan Štempihar, ki je v daljših izjavah govoril za listo g. Ivana Čelešnika ter kritiziral način volilne borbe. Njegova zavijanja je odločno zavrnil dr. Obersnel ob vihrnem pritjevanju vseh navzočih.

Viharno pozdravljen je povzel besedo sreski poslanec in minister n. r. g. Ivan Mohorič, ki je naglasil potrebo sloge in obravnava v nadaljnjem govoru narodno in državno gospodarstvo, se dotaknil najtežjega problema, preživelosti, in naglašal, da je nezaupanje med narodi in državami največja ovira gospodarske konsolidacije in da bi se v vsaki državi lahko prihranile milijarde, ki gredo za oboroževanje, v prid gospodarstvu in preskrbi brezposelnih z delom pri javnih delih in gradbah socialnih in zdravstvenih naprav. Zavrnili je prav tako odločno namene punktašev in pozval volilce, naj v nedeljo oddajo svoje glasove JNS kot nositelji jugoslovenske in državne edinstva. Izvajanja gospoda ministra so zborovalci nagradili z viharimi ovacijami.

K besedi se je oglasil nosilec marksistične liste g. Ivan Čelešnik, ki pa ni povedal mnogo bistvenega, na kar je dobil besedo g. dr. Aleš Stanovnik, nosilec liste bivše SLS, ki je uvodoma priznal, da vlada popolna volilna svoboda. Gosp. Jurij Jeran je ostro zavračal očitke na račun socialistov; poudarjal je, da je klerikalizem največja ovira napredka in najbolj reakcionarni, kadar je na vladi. Priporočal je, naj bi ga sedanja vlada v kal zatrla. Govorila sta še gospoda Cvetko Kristan ter Ažman Ivo iz Hraša. Prvi je kritiziral delo občinske uprave, drugi pa je odgovarjal na izvajanja g. dr. Stanovnika, na kar je predsednik občinske organizacije JNS g. dr. Kogoj zaključil izpozantno zborovanje ter poudaril važnost tega shoda na katerem le vsak lahko dobi besedo.

Narod demantira punktaše

Pri včerajšnjih občinskih volitvah v savski, drinski, primorski in dunavski banovini se je narod ponovno z ogromno večino izjavil za politiko narodne sloge

Beograd, 9. oktobra. r. Včerajšnji dan je dal zopet nov dokaz zrelosti našega ljudstva in na sijajen način potrdil ideje, s katerimi je Nj. Vel. kralj s svojim šestojanuarskim manifestom napravil konec starim strankam, ki so sejele med narodom samo mržnjo in razdore. Kolikor so do sedaj znani rezultati včerajšnjih občinskih volitev, ki so se vršile v savski, drinski, primorski in dunavski banovini, so volitve potekle v najlepšem redu in brez vsakega incidenta.

Ce se nepričakovano sijajni rezultati včerajšnjih občinskih volitev, zlasti v savski banovini, pristeje rezultatov vzorno izvedenih občinskih volitev v ostalih banovinah, kjer so se že poprej vršile, potem je to ne samo za nas, marveč tudi za mednarodno javnost sijajen dokaz ureditve notranjih prilik in ojačanja ideje državnega in narodnega edinstva v vsej državi. Že do sedaj znani rezultati presegajo vse pričakovanje in pomenijo sijajno zmago Jugoslovenske nacionalne stranke.

Jugoslovenska nacionalna stranka je dobila 90, opozicija pa samo 10 odstotkov

Beograd, 9. oktobra. Po podatkih, ki jih je dobilo notranje ministrstvo do sredi ob 23. uri, je glasovalo v drinski, savski, primorski in dunavski banovini 60 do 65% vseh volilcev. V primorski banovini je glasovalo okoli 60%, v dunavski preko 65%, v savski preko 55 in v drinski okoli 75%. Jugoslovenska nacionalna stranka je dobila okoli 90% vseh oddanih glasov, vsa opozicija pa okoli 10%.

V primorski banovini, kjer je bilo v 90 občin potrjenih 172 kandidatnih list, je Jugoslovenska nacionalna stranka dobila 150 kandidatnih list, opozicija pa 22. Jugoslovenska nacionalna stranka je zmagala z več ko 95%.

V dunavski banovini je bilo za 795 občin potrjenih 1561 kandidatnih list, od katerih jih je Jugoslovenska nacionalna stranka dobila 1443, opozicija pa 118. Jugoslovenska nacionalna stranka je zmagala z 96.4%, vsa opozicija je pa dobila le 3.6% kandidatnih list.

V savski banovini je bilo za 517 občin potrjenih 916 kandidatnih list, med katerimi jih je bilo 646 čisto jugoslovenskih, 456 sporazumnih list Jugoslovenske nacionalne stranke z nevtrajci in 97 čisto opozicijskih list. Zmagala je Jugoslovenska nacionalna stranka z okoli 80%, vse druge liste so pa dobile okoli 20%.

V drinski banovini je bilo za 422 občin skupno 948 potrjenih kandidatnih list, med katerimi je Jugoslovenska nacionalna stranka dobila 807, vsa opozicija pa 181. Jugoslovenska nacionalna stranka je dobila okoli 92%, vsa opozicija pa 8%.

Ce se vpošteva, da je mnogo volilcev iz savske in primorske banovine zaposlenih zunaj svojih bivališč, je velikost volilne udeležbe v teh krajih še

pomembnejša. Čeprav so se volitve vršile ob veliki udeležbi volilcev in ostri borbi kandidatov, so vendar potekle v redu in miru razen v petih ali šestih primerih v drinski in dunavski banovini.

Po vesteh iz Zagreba so potekle volitve v savski banovini v najlepšem redu. Podrobni podatki še niso docela znani. Ugotovilo pa se je, da se je volitev udeležilo do 91% volilnih upravičencev. V nekaterih občinah, kjer so pristasi Mačkovi radičevcevi naravnost terorizirali ljudstvo ter propagirali volilno abstinenco, je dosegla volilna udeležba kljub temu čez 50%. V drugih občinah pa se je zbralo na voliščih 85, 90, ponekod celo 95% volilcev. V mnogih krajih so prišli na volišče celo v povorkah z godbami in zastavami.

V savski banovini so se vršile volitve v 517 občinah, kandidatnih list pa je bilo 900. JNS je postavila 659 list, Metkoška skupina 5, Nikičeva 16, dr. Mačkovi radičevci 62, Švrljugova skupina 4 in bivša klerikalna pučka stranka 3. Sedem list je bilo neopredeljenih. Ban Perović je docela zadovoljen s potekom volitev in s prvimi izidi. Novinarjem je izjavil, da je opozicija zastavila vse svoje sile, da bi zadržala volilce, toda vsi njeni napori so bili zaman.

Mnogo javnih delavcev se je intenzivno zanimalo za potek današnjih volitev. Tako je prejemal bivši minister Demetrovič sproti poročila o razvoju položaja na voliščih. Tudi generalni tajnik JNS minister dr. Kramer je večkrat prejel telefonske informacije.

Prav tako so lepo potekle volitve v drinski, primorski in dunavski banovini.

Zupan ljutomerski dr. Josip Zmavec, višji svetnik stola sedmorice v pok. (Glej članek na 2. strani)

Krasen volilni shod na Jesenicah

Celo nasprotniki JNS so morali priznati, da vlada popolna volilna svoboda in da je program JNS edino zdrav

V nedeljo dopoldan se je vršil v Sokolskem domu na Jesenicah volilni shod, ki sta ga sklicali krajevni organizaciji Jesenice in Koroška Bela in ki je bil sijajno obiskan. Na shodu je bilo okrog 500 volilcev z Jesenic, Koroške Bele in okolice, zlasti mnogo je bilo delavstva iz vseh treh starostskih organizacij ter železničarjev in obrtnikov. Tako lepega shoda, tako stvarne, mirne in parlamentarne debate in tako izklesan govorov smo tudi Jesenčani malo vajeni in smelo lahko trdimo, da je shod prinesel popolno afirmacijo JNS in popolno soglasje za njen volilni program in enoten nastop pri volitvah.

Zborovanje je otvoril predsednik krajevene organizacije g. dr. Kogoj, ki je pozdravil vse zborovalce, predvsem sreskega poslana in min. n. r. g. Ivana Mohoriča, sreskega načelnika g. dr. Ivana Vrečarja ter predsednika Udruženja železničarjev in brodarjev g. Rotaria iz Ljubljane, nakar je dal besedo predsedniku volilnega odbora JNS g. dr. Maksu Obersnelu, ki je poročal sledeče:

Važanja gospoda dr. Obersnela so zborovalci nagradili z viharimi ovacijami.

Besedo je povzel sedanjí župan in nosilec liste JNS gospod Jože Zabkar. Orisal je razvoj občinskih poslov v zadnjih letih in opozoril na silno težaven položaj občine zaradi dolgov in gospodarske krize. Pod njegovim vodstvom je občina v lanskem letu izplačala 400.000 Din dolgov iz prejšnjih let ter 130.000 Din dolgov že letos, za katere ni bilo postavke v proračunu. Občinski davčni odbor je storil vse, kar je bilo v njegovi moči ter olajšal davčna bremena občanov za okroglo 620.000 Din. Občina stoji pred velikimi nalogami, ki jih bo morala izvesti v prhodnjih 3-5 letih. Nužno potrebna je graditev novega gasilskega doma, za kar občina leto za leto postavlja v proračun znesek 100.000 Din, nužno potrebna je rešilna postaja, naprava hladilnice v mestni klavnic, razrešitev vodovoda v Podmožaklju, graditev ubožnice, razširitev meščanske šole, otroškega vrta, tržnega prostora in otroškega zavetišča. Vso skrb bo polagala mestna občina socialnim problemom, osobito pa ubogim upokojemcem bratovske skladnice. Ob zaključku je gospod župan izjavil: Vse naše reke tečejo proti Beogradu, vse naše misli so osredotočene na Beograd, ne pa v Rim in na Dunaj. Gospod župan je žel za svoja stvarna izvajanja dolgotrajno odobravanje.

Besedo je povzel nato tajnik krajevene organizacije Kor. Bela - Javornik, ki je pozval vse navzoče, naj oddajo vse glasove za listo JNS, na kar je v imenu nacionalnega delavstva govoril g. Janko Avsenik, ki je naglašal, da je vsaka občina kamen v stavbi velike jugoslovenske države in da naj vsaka občina izjava

